

Dansk historisk Fællesforening.

Ved *H. J. Hansen.*

Efter at der i en Del af Landets Amter er oprettet historiske Foreninger i Lighed med vort Samfund, maatte den Tanke ligge nær at danne en fælles Ramme for disse Foreninger til Samvirksomhed og gensidig Belæring og Støtte. En saadan Plan er da ogsaa fremkommen og allerede iværksat, og vi skal efterstaaende kortelig gøre Rede for denne Fællesorganisation, der selvfølgelig vil interessere vore Medlemmer.

Tanken er dog ikke oprindelig fremkommen fra de historiske Samfund ude i Landet; den blev fremsat paa et Møde den 16. November 1908 i Østifternes historisk-topografiske Selskab af Rigsarkivar, Dr. jur. *V. A. Secher*. Dr. Secher henstillede til nævnte Selskabs Bestyrelse under Henvisning til de mange i de sidste Aar dannede historiske Amtsforeninger at foretage de indledende Skridt til at faa dannet en dansk historisk Fællesforening i Lighed med, hvad der har fundet Sted i andre Lande.

Bestyrelsen for historisk-topografisk Selskab op- tog Tanken og udarbejdede med det nævnte Maal for Øje et Udkast til nogle midlertidige Lovbestemmelser, som den forelagde for et til den 27. Marts

1909 i København sammenkaldt Møde, ved hvilket der var Repræsentanter til Stede for Rigsarkivet, Nationalmuseet, Dansk Folkemindesamling og flere historiske Foreninger, deriblandt vort Samfund, der var repræsenteret ved dets Formand, Borgmester *N. E. Hansen*.

Mødet sluttede sig enstemmigt til Tanken om Oprettelsen af en Fællesforening, og Sagens videre Fremme blev lagt i Haanden paa et Udvalg, bestaaende af d'Hrr. Dr. phil. *Knud Fabricius*, Oberst *H. W. Harbou*, Prof. *C. Nyrop*, Docent, Dr. jur. *Axel Olrik*, Rigsarkivar, Dr. jur. *V. A. Secher*, Stiftamtmand, Kmhr. *G. Stemann* og Prof., Dr. jur. *Johs. Steenstrup*. Et Lovudkast blev udarbejdet af Udvalget og sendt til 60 Foreninger og Institutioner (Arkiver, Biblioteker, Museer o. lign.) med Opfordring til at indtræde. Halvdelen fulgte Opfordringen (deriblandt alle historiske Amtsforeninger paa én nær).

Der blev derefter indvarslet til et konstituerende Møde den 19. Oktober 1909 i Kunstindustrimuseets Bibliotekssal. Her mødte ialt 22 Repræsentanter for de indbudte, for vort Samfund Red. *H. J. Hansen*.

Mødet behandlede det foreliggende Lovudkast, der vedtoges i en noget ændret Form. Disse Love findes aftrykt nedenfor.

Der foretoges Valg af en Formand og 4 andre Medlemmer til Forretningsudvalget samt Suppleanter og Revisorer. Efter indstændig Opfordring modtog Professor *C. Nyrop* Valget som Formand. De øvrige Medlemmer blev Stiftamtmand *Stemann* (Ribe), Højskolelærer *Thøger Dissing* (Vejstrup), Dr. phil. *M. Mackeprang* (Nationalmuseet), Dr. phil. *Knud Fabricius* (Rigsarkivet). Som Suppleanter valgtes Ad-

junkt *Holbeck* (Rønne) og Raadhusarkivar, Dr. phil. *Villads Christensen* og som Revisorer Oberst *Harbou* (Kronborg) og Dr. phil. *J. Lundbeck*.

Man forhandlede derefter om Foreningens Virksomhed.

*

Som det vil ses af de aftrykte Love, er det Hensigten med Fællesforeningen at bringe et Samarbejde i Stand ikke blot mellem de historiske Amtsföreninger indbyrdes, men navnlig mellem Foreningerne paa den ene Side og de Institutioner, der mere officielt er Historiens Vogtere, paa den anden. Det er klart, at en saadan Samvirken kan blive af stor Betydning for de historiske Foreninger i Provinserne, der jo sædvanlig ledes af Lægmand, for hvem det er i høj Grad ønskeligt at kunne komme i Forbindelse med Faghistorikerne og hos disse finde Vejledning og Hjælp med Hensyn til de Opgaver, som Foreningerne arbejder med eller ønsker at optage.

Paa den anden Side vil Repræsentanterne for de Institutioner, der virker for Bevarelsen af danske Minder og dansk Historie, forhaabentlig kunne drage Nytte af den ved Fællesforeningen skabte Forbindelse med de historiske Samfund ude i Amterne, idet disse selvfølgelig gerne vil medvirke ved Arbejder eller Undersøgelser, som Faghistorikerne eller Nationalmuseet ønsker at iværksætte. Der er utvivlsomt her aabnet en god og brugbar Vej til Samarbejde mellem Videnskabsmændene og den historisk interesserede Befolkning ude i Landet, et Samarbejde, der forhaabentlig skal blive til Glæde for begge Parter og til Gavn for vort Land.

Nedenstaaende Love vil iøvrigt give tilstrække-

lig Oplysning om Foreningens Arbejdsmaade. Man vil lægge Mærke til, at det er Hensigten mindst hvert andet Aar at afholde et større Landsmøde. Disse Møder vil naturligvis blive henlagt til historiske Steder i de forskellige Landsdele, og skønt de selvfølgelig vil blive lettest tilgængelige for den paagældende Egns Befolkning, vil der dog ogsaa ved Foranstaltning af den billigst mulige Rejseordning blive givet Lejlighed for fjærnere boende til at komme med til disse Møder paa vort Lands historiske Steder under den kyndigste Vejledning.

Som Stedet for det første store Møde, der agtes afholdt til Sommer, tænker Forretningsudvalget paa *Viborg*.

*

Midlertidige Love for Dansk historisk Fællesforening.

§ 1. Fællesforeningens Formaal er til Fremme af dansk historisk Forskning og til Oplivelse af historisk Sans at bringe en Samvirken i Stand mellem de Foreninger og Institutioner (Arkiver, Museer, Biblioteker o. l.), der paa dansk eller tidligere dansk Omraade virker i historisk, historisk-topografisk, arkæologisk eller folkloristisk Retning. Kun saadanne Foreninger og Institutioner kan blive Medlemmer af Foreningen.

§ 2. Foreningen skal bl. a. virke ved at fremme Fællesskab i Arbejder og Undersøgelser, der maatte overstige de enkelte Foreningers eller Institutioners Kræfter, ved at afholde Foredrags- og Diskussionsmøder og ved efter Evne at yde Vejledning og Raad, naar saadant ønskes, f. Eks. overfor Opgaver, som en enkelt Forening eller Institution kunde ønske at optage.

§ 3. Planer til fælles Arbejder, Undersøgelser eller Opgaver fremsættes og behandles paa offentlige Møder, der søges afholdt mindst en Gang hvert andet Aar. Den endelige Afgørelse er dog hos de i § 6 nævnte Repræsentanter.

§ 4. I Forbindelse med de i § 3 omhandlede Møder afholdes Foredrag eventuelt med Diskussioner over historiske Emner i Forbindelse med Fællesudflugter til historisk eller

arkæologisk interessante Steder eller Bygninger i Mødestedets Omegn. Skulde der ikke foreligge Planer til Fællesarbejder, saaledes at et Møde efter § 3 ikke kan afholdes, kan der indkaldes til et Foredrags- og Diskussionsmøde alene.

§ 5. Det aarlige Medlemskontingent, der opkræves hvert Aar i Januar Maaned, er for Foreninger, der har betalende Medlemmer, $2\frac{1}{2}$ pCt. af Medlemsbidragene, dog ikke over 30 Kr. Disse Foreninger opgiver hvert Aar i December Maaned deres Medlemsantal samt Størrelsen af deres Medlemsbidrag. Andre Foreninger samt Institutioner som Arkiver, Biblioteker eller Museer o. l. betaler hver 10 Kr. i aarligt Kontingent.

§ 6. Enhver som Medlem optagen Forening eller Institution har Ret til at vælge en Repræsentant, og den øverste Myndighed i Foreningens Anliggender er hos de saaledes valgte Repræsentanter.

§ 7. Repræsentanterne mødes paa de i §§ 3 og 4 omtalte Møder til særskilt Forhandling; de vælger da af deres Midte et Forretningsudvalg, bestaaende af en Formand og fire andre Medlemmer, der selv fordeler Stillingerne som Næstformand, Kasserer og Sekretær mellem sig. Formanden, der vælges direkte, er tillige Foreningens Formand. Endvidere vælges to Suppleanter til Udvalget, to Revisorer samt en Suppleant for disse. Disse Valg gælder indtil næste offentlige Møde.

§ 8. Repræsentanterne holder desuden Møde, naar Forretningsudvalget bestemmer det, eller naar fem Foreninger eller Institutioner kræver det og samtidig angiver, hvad der ønskes forhandlet. Formanden sammenkalder Møderne.

§ 9. Forretningsudvalget arbejder efter en af Repræsentanterne vedtagen Forretningsorden. Det har Ret til at supplere sig med fornødne stedkendte tilkaldte, naar et af de i §§ 3 og 4 nævnte Møder skal afholdes.

§ 10. De i §§ 3 og 4 nævnte Møder skal paa behørig Maade bekendtgøres, og enhver historisk interesseret (Mand eller Kvinde) kan deltage paa Betingelser, der fastsættes af Forretningsudvalget. Møderne kan, hvis det maatte vise sig nødvendigt, deles i Sektioner.

§ 11. Naar en Forening eller Institution ønsker at optages i Fællesforeningen og derom har henvendt sig til Forretningsudvalget, kan den, naar Udvalget ikke mener at kunne

imødekomme Begæringen, forlange Spørgsmaalet forelagt for næste Repræsentantskabsmøde.

§ 12. Disse midlertidige Bestemmelser skal gælde i højst tre Aar, inden hvilken Tid Repræsentanterne skal vedtage endelige Love for Foreningen. Et Forslag til saadanne Love skal i god Tid af Forretningsudvalget forelægges Repræsentanterne.

I Fællesforeningen er indmeldt:

1. Hist. Samfund f. Ribe Amt.	17. Landsark. f. Nørrejylland.
2. Vejle Amts hist. Samfund.	18. Udenrigsmin. Arkiv.
3. Frederiksb. A. hist. Samf.	19. Krigsmin. Arkiv.
4. Hist. Samf. f. Holb. Amt.	20. Kbhvns. Raadstuearkiv.
5. Hist. Samf. f. Thy o. Han H.	21. Generalstaben.
6. Hist. Samf. f. Ringkøb. Amt.	22. Nationalmuseets 2. Afd.
7. Svendb. Amts hist. Samf.	23. De danske Kongers kronol. Saml. paa Rosenborg.
8. Hist. Samf. f. Aarh. Stift.	24. Dansk Folkemindesamling.
9. Bornholms Samfund.	25. Det d. Kunstindustrimus.
10. Den danske hist. Forening.	26. Aalborg Museum.
11. Historisk Samfund.	27. Bornholms Museum.
12. Østift. hist.-topogr. Selsk.	28. Fyns Stiftsmuseum.
13. Samf. f. dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie.	29. Stiftsmuseet i Maribo.
14. Rigsarkivet.	30. Randers Museum.
15. Landsark. f. Sjælland m. m.	31. Viborg Stiftsmuseum.
16. Landsarkivet for Fyn.	32. Den antikv. Saml. i Ribe.